

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 364 / 2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ'

Συνεδρίαση της 24^{ης} Νοεμβρίου 2014

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Ανδρέας Γραμματικός, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Παναγιώτης Ιω. Σπανός Νομικός Σύμβουλος.

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. 1415002309/2.10.2014 έγγραφο ερώτημα του Πρύτανη ΕΚΠΑ.

Περίληψη ερωτήματος: Εάν μπορεί να εκδοθεί πρυτανική πράξη διορισμού σε θέση Καθηγητή του μέλους ΔΕΠ, που εκλέχθηκε μετά την αυτοδίκαιη αποχώρησή του από την υπηρεσία.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Γ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ομόφωνα γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Σύντομο ιστορικό – Ερώτημα.

Από το υπ' αριθμ. Κεντρ. Πρωτ. ΕΚΠΑ 1415002309/2.10.2014 έγγραφο ερώτημα του Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και το συνημμένο σ' αυτό υπ' αριθμ. 227/23.9.2014 έγγραφο της Κοσμητείας της Σχολής Θετικών Επιστημών, με το οποίο διαβιβάστηκε στη Δ/ση Διοικητικού ο φάκελος εκλογής (εξέλιξης) του Αναπληρωτή Καθηγητή Ν. Π. σε θέση Καθηγητή, προκύπτουν τα ακόλουθα: Στη Συνεδρία της Ειδικής Επταμελούς Επιτροπής Επιλογής και Εξέλιξης της 26^{ης}/8/2014, έγινε η εκλογή του Αναπληρωτή Καθηγητή Ν. Π. σε θέση Καθηγητή πρώτης βαθμίδας του Τμήματος Μαθηματικών της Σχολής Θετικών Επιστημών με γνωστικό αντικείμενο «*Μαθηματική Ανάλυση: Πραγματικές Συναρτήσεις, Θεωρία Μέτρου, Συνολοθεωρητική Τοπολογία*». Το ανωτέρω μέλος ΔΕΠ την 31^η-8-2014 αποχώρησε αυτοδίκαια από την υπηρεσία, λόγω συμπλήρωσεως του προβλεπόμενου εκ του νόμου ορίου ηλικίας (67^{ου} έτους), πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέλιξης του με την έκδοση της πράξης διορισμού του από τον Πρύτανη και της δημοσίευσης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο προβληματισμός του Πρύτανη περί της δυνατότητας διορισμού ή μη του άνω εκλεγέντος Ν.Π. προκάλεσε το κρινόμενο ερώτημα.

II. Κρίσιμες διατάξεις.

1. Στο άρθρο 20 παρ. 1 του Ν. 4009/2011¹ «*Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων*» (Α' 195), ορίζονται τα ακόλουθα: «*Διορισμός*

1. α. Ο Διορισμός των καθηγητών γίνεται με πράξη του πρύτανη, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου και ύστερα από έλεγχο της νομιμότητας της επιλογής ή της εξέλιξης. Όσοι διορίζονται ή εξελίσσονται οφείλουν μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης του πρύτανη να αναλάβουν τα καθήκοντα τους. Παράταση της προθεσμίας ανάληψης καθηκόντων για έξι ακόμα μήνες είναι δυνατή με απόφαση του πρύτανη και μόνο όταν ο συγκεκριμένος καθηγητής κατοικεί μόνιμα στην αλλοδαπή κατά την ημερομηνία διορισμού του. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής θεωρείται ότι οι παραπάνω δεν έχουν αποδεχθεί το διορισμό τους, οπότε και ανακαλείται η σχετική πράξη».

¹ Όμοιες, σχεδόν ήσαν και οι προϊσχύσασες διατάξεις της παραγράφου 9 του Κεφαλαίου Δ' του άρθρου 6 του ν. 2083/1992, όπως τροποποιήθηκε με άρθρο 25 παρ.1 του ν. 3549/2007 (Α' 69)

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 2327/1995 «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, ρύθμιση θεμάτων έρευνας παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις» (Α' 165), όπως έχει αντικατασταθεί και ισχύει, προβλέπονται τα εξής:

«1. Μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους, μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος, μέσα στο οποίο, συμπληρώνουν το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας τους. 2. ... 3. Η διαπιστωτική πράξη συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας εκδίδεται από τον Πρύτανη του οικείου Α.Ε.Ι, με αποκλειστική του ευθύνη εντός του πρώτου τριμήνου του ακαδημαϊκού έτους που προηγείται του έτους συμπλήρωσης του ορίου αυτού, επιδίδεται στους ενδιαφερομένους και γνωστοποιείται στο τμήμα του αποχωρούντος μέλους Δ.Ε.Π. και στη Σύγκλητο του Ιδρύματος. 4. ... 5. Μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., που αποχωρούν λόγω συνταξιοδότησης διατηρούν την ιδιότητα του μέλους τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής υποψήφιων διδασκόντων, την ιδιότητα του επιβλέποντος καθηγητή και την ιδιότητα μέλους επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για τελική αξιολόγηση και κρίση διδακτορικών διατριβών, τις οποίες έχουν πριν την αποχώρησή τους. Διατηρούν επίσης τις θέσεις σε διοικητικά συμβούλια Ν.Π.Δ.Δ. ή σε κάθε είδους επιτροπές, στις οποίες είχαν διορισθεί ως μέλη Δ.Ε.Π. πριν την αποχώρησή τους, συνεχίζουν να συμμετέχουν σε όσα ερευνητικά προγράμματα συμμετείχαν πριν από αυτή και μπορούν να ορίζονται ως μέλη εισηγητικών επιτροπών για την κρίση μελών Δ.Ε.Π. Τέλος μπορούν να παραδίδουν μεταπτυχιακά μαθήματα και να διδάσκουν σε ινστιτούτα δια βίου εκπαίδευσης.»

3. Επίσης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 54), «Οι προθεσμίες για τη Διοίκηση είναι ενδεικτικές, εκτός αν από τις διατάξεις που τις προβλέπουν προκύπτει ότι είναι αποκλειστικές».

III. Ερμηνεία διατάξεων

Από τις προεκτεθείσες διατάξεις, που ερμηνεύονται αυτοτελώς και κατά συνδυασμό, σύμφωνα με το γράμμα, το πνεύμα και το σκοπό τους, με βάση τα πραγματικά δεδομένα του ερωτήματος, συνάγονται τα ακόλουθα:

1. α. Ο ν. 4009/2011 καθορίζει τη διαδικασία επιλογής - εξέλιξης των μελών ΔΕΠ Α.Ε.Ι. στα άρθρα 17 έως 20. Στις διατάξεις των ως άνω άρθρων, ωστόσο, δεν περιλαμβάνεται κάποια ειδική ρύθμιση για τα μέλη ΔΕΠ Α.Ε.Ι., τα οποία υποβάλλουν υποψηφιότητα για την πλήρωση προκηρυχθείσας

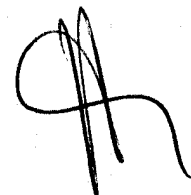
θέσης μέλους ΔΕΠ, πλην όμως συνταξιοδοτούνται στο χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ της υποβολής υποψηφιότητάς τους και την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκλογής ή εξέλιξης με την έκδοση της πράξης διορισμού τους από τον Πρύτανη και τη δημοσίευση αυτής.

Τα ίδια προέβλεπαν και οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του Ν. 4009/2011 διατάξεις, ήτοι οι διατάξεις του Ν. 2083/1992, του Ν. 3549/2007 και οι κατ' εξουσιοδότηση των νόμων αυτών εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις.

β. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ, η διαδικασία κρίσεως προς εξέλιξη μελών Δ.Ε.Π των Α.Ε.Ι στη βαθμίδα του καθηγητή αποτελεί σύνθετη διοικητική ενέργεια, η οποία ολοκληρώνεται με την πράξη του Πρύτανη του Ε.Κ.Π.Α., περί αυτοδίκαιης λήξης της θητείας του, η οποία είναι δημοσιευτέα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (βλ. ΣτΕ 3574/2010). Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η σύνθετη διοικητική διαδικασία εκλογής, εξέλιξης, μονιμοποίησης, ή λύσης της υπηρεσιακής σχέσεως λόγω μη μονιμοποίησης, μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ολοκληρώνεται με την πράξη του πρύτανη, ο οποίος, αφού ασκήσει προληπτικό έλεγχο νομιμότητας επί της προηγηθείσας διαδικασίας και διαπιστώσει ότι αυτή είναι νόμιμη, διαβιβάζει την πράξη του προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ ο προβλεπόμενος από το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος κρατικός έλεγχος νομιμότητας ασκείται κατασταλτικά, δηλαδή μετά την δημοσίευση της πρυτανικής πράξεως.

γ. Από τη δημοσίευση της πρυτανικής πράξης διορισμού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εφεξής παράγονται οι έννομες συνέπειες και όχι αναδρομικά από προγενέστερο της δημοσίευσης χρονικό σημείο (βλ. ΣτΕ 334/2011), εκτός βεβαίως από την περίπτωση που η διοίκηση, επιλαμβάνεται και πάλι σε συμμόρφωση προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Διοικητικού Εφετείου ή και της ίδιας της διοίκησης, (όπως π.χ. στα πλαίσια ελέγχου νομιμότητας του Πρύτανη, Γνωμ Τμ. 457/2011²) και εκδίδει νέα πράξη μονιμοποίησης, εξέλιξης ή εκλογής μέλους ΔΕΠ, οπότε έχει

² Όπου αναφέρεται ότι : «Για την ταυτότητα του νομικού λόγου πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι άνω υποχρεώσεις της Διοίκησης επέρχονται και στην περίπτωση που έχουμε αναπομπή της εκλογής από τον Πρύτανη ή (και ρητή ακύρωση και αναπομπή αυτής) από τον Υπουργό Ε.Π.Θ.. Δηλαδή, η συμμόρφωση της Διοίκησης προς την ανατρεπτική απόφαση πρέπει να είναι επίσης πλήρης, ώστε ο διοικούμενος να τεθεί στη θέση που εξαρχής θα ήταν, εάν δεν είχε μεσολαβήσει η νομίμως ακυρωθείσα εκλογή ή παράλειψη της εκλογής από το Εκλεκτορικό Σώμα.»

υποχρέωση να προσδώσει στην πράξη αυτή αναδρομική ισχύ (ΣτΕ 123/2014, 1871/2003 4932/1995).

2. Από το συνδυασμό των προαναφερθεισών διατάξεων προκύπτει ότι τα μέλη ΔΕΠ Α.Ε.Ι., που αποχωρούν λόγω συνταξιοδότησής τους, δεν μπορούν να ασκούν διδακτικά καθήκοντα σε προπτυχιακό επίπεδο, με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται ο διορισμός τους μετά την αφυπηρέτησή τους, ακόμη και αν είχαν εγκαίρως και νομίμως ζητήσει την προκήρυξη της θέσης του και είχε αποφανθεί υπέρ της εκλογής τους το αρμόδιο εκλεκτορικό όργανο, πριν συνταξιοδοτηθούν, εφόσον δεν παρήλθεν ο εύλογος χρόνος, μέχρι τότε που ο Πρύτανης όφειλε να εκδώσει την πράξη διορισμού του εκλεγέντα. Άλλωστε, κατά πάγια νομολογία, οι σχετικές προθεσμίες της εκλογικής διαδικασίας και ειδικότερα του διορισμού εκλεγέντος έχουν ενδεικτικό και όχι αποκλειστικό χαρακτήρα. Έχει δε κριθεί (π.χ. ΣτΕ 123/2014) ότι το αφυπηρητήσαν μέλος ΔΕΠ στερείται εννόμου συμφέροντος προς περαιτέρω εξέλιξη κλπ. «... διότι αυτό θεμελιώνεται μόνο στην ενεργό άσκηση των καθηκόντων του Καθηγητή ...»³. Περαιτέρω, τα αποχωρούντα λόγω συνταξιοδότησής τους μέλη ΔΕΠ των Α.Ε.Ι. δεν επιτρέπεται να αναλάβουν εκ νέου καθήκοντα ενεργού μέλους ΔΕΠ Α.Ε.Ι., στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η διδασκαλία μαθημάτων σε προπτυχιακό επίπεδο, με αποτέλεσμα μετά τη αφυπηρέτησή τους να μην είναι δυνατή η εξέλιξη ή εκλογή τους, ακόμη και αν είχαν εγκαίρως και νομίμως ζητήσει την προκήρυξη της θέσης του και είχαν υποβάλει υποψηφιότητάς πριν συνταξιοδοτηθούν, Εντεύθεν δε ούτε και ο διορισμός τους εκ νέου σε θέση μέλους ΔΕΠ Α.Ε.Ι. επιτρέπεται, εφόσον δεν έχουν πλέον (λόγω αφυπηρέτησης) τα προσόντα διορισμού στη νέα θέση.

IV. Από το τεθέν υπόψη μας πραγματικό του ερωτήματος ο Αναπληρωτής Καθηγητής Ν.Π. εξελέγη σε θέση καθηγητή του Τμήματος Μαθηματικών της Σχολής Θετικών Επιστημών, με γνωστικό αντικείμενο «Μαθηματική Ανάλυση: Πραγματικές Συναρτήσεις, Θεωρία Μέτρου, Συνολοθεωρητική Τυπολογία» κατά τη Συνεδρία της Ειδικής Επταμελούς Επιτροπής Επιλογής και Εξέλιξης της 26^{ης}/8/2014. Ωστόσο, ο ανωτέρω αποχώρησε αυτοδίκαια από την υπηρεσία, την 31^η-8-2014, λόγω

³ Πρβλ ΣτΕ 114/2010 περί υπάρξεως ηθικού (και συνταξιοδοτικού) εννόμου συμφέροντος

συμπληρώσεως του προβλεπόμενου εκ του νόμου ορίου ηλικίας (67^ο έτος), πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέλιξης του με την έκδοση της πράξης του διορισμού του από τον Πρύτανη και τη δημοσίευση αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Συνεπώς, Εν όψει των ανωτέρω, μετά την αυτοδίκαιη αποχώρησή του Ν. Π. από την υπηρεσία την 31^η-8-2014, λόγω συμπληρώσεως του προβλεπόμενου εκ του νόμου ορίου ηλικίας του, δεν είναι νόμιμη η έκδοση πρυτανικής πράξης διορισμού του.

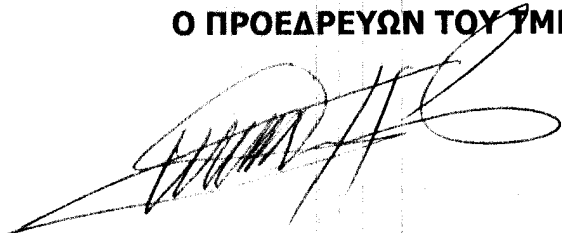
V. Απάντηση

Με βάση τις ερμηνευτικές αυτές παραδοχές, τα παρατιθέμενα πραγματικά περιστατικά στο ιστορικό και την υπαγωγή αυτών στους εφαρμοστέους κανόνες δικαίου, η απάντηση που, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, αρμόζει στο τιθέμενο ερώτημα είναι ότι, μετά την αυτοδίκαιη αποχώρησή του Αναπληρωτή Καθηγητή Ν. Π. από την υπηρεσία την 31^η-8-2014, λόγω συμπληρώσεως του προβλεπόμενου εκ του νόμου ορίου ηλικίας του (67^ο έτους), δεν είναι νόμιμη η έκδοση πρυτανικής πράξης διορισμού του σε θέση καθηγητή.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 19 - 12 - 2014

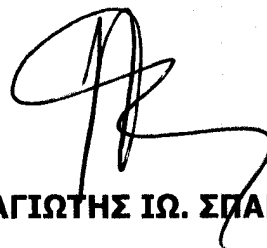
Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩ. ΣΠΑΝΟΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Ν.Σ.Κ.